

Sosialistisk Ung

(3/5) Eru vit líka glað ella líkaglað? – Lesandi

Sosialistisk Ung vilja vera røddin hjá minnilutabólkum í Føroyum. Teimum, ið vit meina ikki hava eins góð rættindi, sum meirlutin í samfelagnum. Tí spyrja vit við hesi greinarøð "Hvør ert tú?" "Hvussu hevur tú tað í Føroyum?" og "Hvat skal til fyri at tú trívist í landinum?" Í triðja parti parti vilja vit vísa á umstøðurnar hjá einum lesandi í Føroyum

Trøllvaksnar mammurumpur

Elisabeth Steinberg býr í Klaksvík hjá ommu og abba sínum. Hon er 25 ára gomul og lesur stjórn málafrøði á Søgu- og Samfelagsdeildini á Setrinum í Havn. "At búgva heima hjá ommu og abba, sum 25 ára gomul, er sum at fara tíggu ár aftur í tíðina," sigur hon. Elisabeth vil gjarna flyta í egið kamar ella íbúð tættari við skúlan. Eina tíð royndi hon at leiga íbúð í Havn, men studningurin áljóðandi kr. 3.737 rakk ikki til, so hon varð noydd at arbeiða við síðurnar av. Tá gekk betur at rinda leiguna, men verri við tí fakliga. Av

teirri orsök flutti hon norður aftur til familjuna í Klaksvík, so hon aftur hevði tíð at hug-savna seg um at lesa.

Av tí at Elisabeth býr í Klaksvík, fara nógvir tímar til koyring. Busstíðir og tímatálva liggja soleiðis fyri, at hon noyðist at velja millum at koma nakrar tímar ov tíðliga ella ov seint. "Um ein skúlatími er avlýstur, so kann eg ikki bara siga, ná, okey, frí í dag og so fara heim aftur. Eg má biða til bussurin koyrir aftur til Klaksvíkar, sita í hon-um í hálvan annan tíma og síðan ganga heim. Tað tekur nærur ein heilan dag, og hetta hendir meir enn so."

Lestraríbúðir til Føroyar, takk

Aftaná miðnámskúlan flutti Elisabeth til Aberdeen at lesa. Har leigaðu hon og ein vinkona íbúð saman í einum íbúðarblokki, ið er serliga ætlaður lesandi. Skuldi Elisabeth avgjørt, vórðu ein rúgva av lestraríbúðum bygdar í Føroyum, tætt við har miðnámsútbúgvingar og hægri lærustovnar halda til. Elisabeth sigur: "Lestraríbúðir høvdu ikki bara loyst íbúðartrupulleikan, tær høvdu eisini verið við til at skapað eitt lestrarumhvørvi, ið als ikki finst her á Setrinum." Hetta heldur hon eisini er orsakað av, at ymsu

deildirnar á Setrinum eru so mikið spjaddar, og at einki sum so verður gjørt fyri at skapa gróðrarbotn fyri livandi sosialum umhvørvi til lesandi. Ikki tí, "eina ferð um vikuna er lestrarkafé í Hvonn, sum lesandi skipa fyri, men tá má eg altíð hugsa um, hvørt eg nái bussin norður," sigur Elisabeth - og tað nær hon ikki.

Tað, at flyta heiman og finna útav, hvussu ein kann uppihalda sær sjálvum, hevur alstóran týdning fyri, at ein kann skapa sær yvirilit yvir tilveruna. Uttan bústað, einki bjartskygni. Í Føroyum er vanligt, at foreldur hava børn búgvandi, til tey

eru trøllvaksin. Hetta er ein bjarnatænasta av foreldrunum, av tí at børnini á ongan hátt læra at klára seg sjálvi. Lesandi høvdu fingið mest burturúr, um tey høvdu havt móguleika fyri egnum rúmi í einum umhvørvi við øðrum ungum lesandi. Eitt dynamiskt umhvørvi má vera eitt umhvørvi, har tey lesandi kunnu stuðla hvør øðrum bæði fakliga og sosialt, koyra undir tá hugurin til at lesa kanska ikki er so góður og drekka ein kopp av kaffi saman, tá ov nógv stendur á.

Vit í Sosialistisk Ung halda, at tað almenna skal tora at blanda seg uppí bústaðarmarknaðin. Trupulleikin, at

vit missa eitt heilt ættarlið av ungum fólki, hoyrir landinum og fólkinum til. Eins og eitt træ ikki kann vaksa uttan nakað av jørð til taks, kann eitt lestrarumhvørvið heldur ikki verða til, um pláss ikki er fyri tí. Sostatt er tað ikki bert av frægastu og skilabestu loysnum, at júst tað almenna, sum umboðar okkum øll, heil hjartað ger íløgur í bílligar leiguíbúðir til ung. Tað er beinleiðis lívsneyðugt fyri Føroyar.

Vit skulu vera líka glað og ikki líkaglað

Í fjóðra parti vísa vit á umstøðurnar hjá einum, sum hevur verið fyri kynsligum ágangi í Føroyum.

Bogi Eliassen

Ferðafrásøgn úr Landi Møguleikans

Hósdagin í farnu viku fóru Tummas í Garði læknastjóri á Landsjúkrahúsinum og undiritaði vestur um hav til land móguleikans, USA.

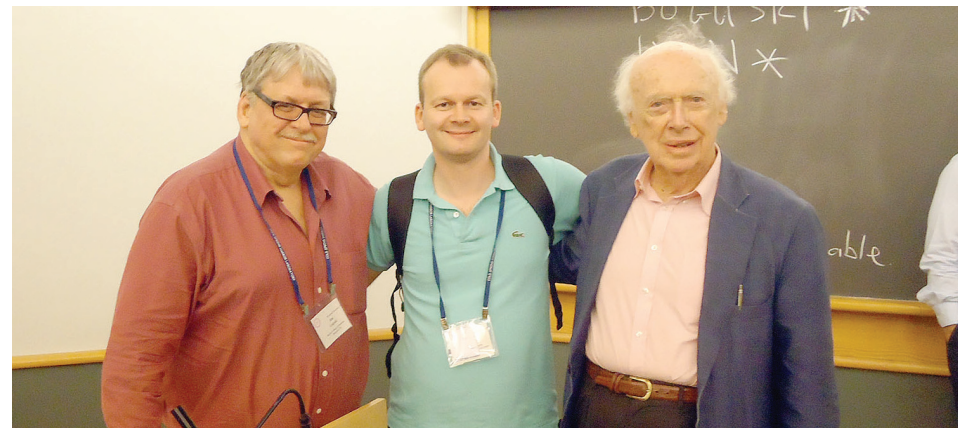
Ørindini vóru greið, at halda ein framløgu um FarGen verkætlanina á einum av ársins sterku ráðstevnum í sjálvum hjartanum fyri ílegugransking, Cold Spring Harbor Laboratories skamt uttan fyri New York, sum í stóran mun var karmur um stóra stigið, Human Genome Project, ið kortlegði fyrsta mannagenomið. Hetjan James Watson, sum fann fram skapið av DNA í 1953 og tí einahelst er millum tey týdningarmestu fólkinu vísindin hevur sæð, hevur bygt upp ílegugransk-

ingina á Cold Spring Harbor, hann er har enn – og fegnst um FarGen.

Vit fóru spentir avstað, í einum tíðindameldri har alheims miðlar annars sprikja søgur um, at vesturheimsins skipan stendur á gravarbakkanum - og í Føroyum afturat um føroyskar avmarkingar. Knappliga tyktist tað so øvugt, at so nógv seta sjóneykuna á tað sum ikki virkar og tað vit ikki hava, heldur enn at menna móguleikarnar. Við hesum í velinum fóru vit báðir læknastjórin í ein heim, sum tók ímóti okkara hugskoti við opnum ørmum, og áðrenn long tíð var runnin hevði FarGen verið umrøtt bæði í The Times, Fox News og Science, umframt

eina ørgrynna av øðrum útlenskum netmiðlum, eitt prógv um at Føroyar hava nógvar móguleikar – á íleguøkkinum, móguleikar einki annað samfelag hevur.

Á veg heimaftur eystur um hav fekk hetta tankarnar at sveima um teir ótrúligu móguleikar okkara fantastiska náttúra hevur borðreitt fyri okkara lítla land. Okkara land er vælsignað við fiskiríkidømi, hesin fiskur er aftur vælsignaður við marinari fíti, sum hevur hesa fiskaoljuna heimsmarknaðurin er so altráður eftir. Vit liggja mitt í einum grønum fantastiskum orkuveldi, har serliga havstreymar kunnu geva so nógva orku, at hetta ikki

bara ger Føroyar orkugrønar, men eisini kann gera okkum til stórar orkuútflytarar av tí grøna slagnum. Vindur kann eisini verða ein partur av hesi kós, eins og vit eru vælsignaði við regni, sum bæði gevur okkum orku og reint vatn. Nógv meta eisini, at vit hava olju í undirgrundini, sum kann fáa stóran búskaparlígan týdning fyri Føroyar. Júst á oljuøkinum hava Føroyar fyrireika seg væl og við Jarðfeingi sett upp eina skipan, sum bæði skal fáa tilfeingið til haldar og arbeiða fyri, at nakað liggur eftir í Føroyum, tí oljan er jú fólksins ogn. Og júst hetta kundi verið leiturin til at veruleikagera tann ófatu-

liga stóra móguleikan, sum FarGen er fyri Føroyar. Tí FarGen er fólksins ogn, eitt tilfeingi til frama fyri føroyska borgaran – og eitt tilfeingi føroyski borgarin eigur.

Stórur áhugi er altjóða fyri okkara FarGen skipan. Vit kunnu verða við til at loysa knútar, sum kunnu gera íleguvitan meira brúkbára, og harvið menna bæði okkara og alheims heilsuvísind. Men skulu vit taka av hesum móguleika og skulu vit, sum samfelag fáa nakað burturúr, er neyðugt at fólkið, samfelagið og politiska skipanin ynskir at verða við, og soleiðis verða við til at menna FarGen, sum bæði betrar um heilsuverk

og skapar fleiri spennandi stórv. FarGen toymið hevur við miðvísing og hørðum arbeiði latið dyrnar upp, men takið at ganga upp alla trappuna má verða eitt felags tak, eitt tak har fólkið og serliga politiska skipanin tekur undir við at skapa karmar, sum veruleikagerð byrjanina til at ganga inn í land móguleikanna, sum kann umfata ein raðfesting av FarGen, tí Føroyar eru vælsignaðar við móguleikum.

Vit hava eina Country Blessing onnur bert kunnu droyma um. Sum Nobelheiðurslønarráðgjafin Dr. James Watson segði við meg í 2008 – *It's all about organization and will.*